ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์/โทรสาร 0-2281-9401 E-mail : disas_moac@hotmail.com
http://www.moac.go.th

สถานการณ์ศัตรูพืชระบาด ข้อมูล ณ วันที่ 13 กรกฎาคม 2565

สถานการณ์ศัตรูพืชระบาด

1. ศัตรูข้าว

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 66 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 49,032,035 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 455 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 31 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 486 ไร่)

- **เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น นครราชสีมา และจังหวัดปทุมธานี จำนวน 26 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 26 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 52 ไร่)

- **เพลี้ยไฟ** พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร น่าน พะเยา ศรีสะเกษ และจังหวัดปทุมธานี จำนวน 151 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 11 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 140 ไร่)

- **หนอนห่อใบข้าว** สัปดาห์นี้ไม่พบพื้นที่ระบาด พื้นที่ระบาดลดลง 3 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 3 ไร่)

- **แมลงสิง** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสงขลา จำนวน 14 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 8 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 6 ไร่)

- **แมลงดำหนาม** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี และจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 231 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 4 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 235 ไร่)

- **โรคไหม้ข้าว** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 10 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- **โรคเมล็ดด่าง** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 5 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 7 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 12 ไร่)

- **โรคใบจุดสีน้ำตาล** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 18 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 10 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 28 ไร่)

ผลการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดศัตรูข้าว ได้แก่ โรคไหม้ข้าว เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และศัตรูข้าวอื่นๆ

- ผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอเรีย เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับใช้ในฤดูกาลใหม่ และรณรงค์ให้สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และเกษตรกรทั่วไปนำไปใช้ควบคุม โรค แมลง ศัตรูข้าวในทุกพื้นที่

- ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรสำรวจติดตามสถานการณ์การระบาดอย่างใกล้ชิด สนับสนุนสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช และแนะนำวิธีการผลิตสารชีวภัณฑ์โดยศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชในเขตรับผิดชอบในพื้นที่ที่พบการระบาดรุนแรงเป็นวงกว้าง

- แนะนำวิธีการใช้สารชีวภัณฑ์ วิธีการผลิตขยายสารชีวภัณฑ์ต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรนำไปใช้ในพื้นที่ที่มีการระบาด เพื่อเป็นการป้องกันกำจัด โรค แมลง ศัตรูข้าว และให้คำแนะนำให้เกษตรกรกำจัดวัชพืชโดยรอบแปลงเพื่อเป็นการตัดวงจรชีวิตและลดปริมาณแหล่งที่อยู่อาศัยของ โรคแมลง ศัตรูพืช ในนาข้าว

- แนะนำเกษตรกรในการป้องกันกำจัดการระบาดของ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และหนอนก่อข้าว โดยวิธีกำจัดพืชอาศัย เช่น หญ้าข้าวนก หญ้านกสีชมพู หญ้าปล้อง หญ้าไซ หญ้าชันกาด และข้าวป่า ที่เป็นพืชอาศัยของหนอนห่อใบข้าว และแนะนำเกษตรกรลดการใส่ปุ๋ยไนโตรเจน หรือยูเรีย เพื่อลดการซ้อนทับกันของใบข้าวทำให้เกิดเป็นที่อาศัยของโรคและแมลง แนะนำเกษตรกรให้ควบคุมระดับน้ำในนา หลังปักดำหรือหว่าน 2-3 สัปดาห์จนถึงระยะตั้งท้องควบคุมน้ำในแปลงนาให้พอดินเปียก หรือมีน้ำเรี่ยผิวดินนาน 7-10 วัน แล้วปล่อยขังทิ้งไว้ให้แห้งเองสลับกันไป จะช่วยลดการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

- แนะนำเกษตรกรถอนทำลายต้นที่พบการระบาดของโรคเมล็ดด่าง และแนะนำให้เกษตรกรไม่เก็บเมล็ดพันธุ์ในแปลงที่พบโรคไปใช้เพาะปลูกในฤดูถัดไป การปลูกข้าวครั้งต่อไปควรคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น แมนโคเซบ ในอัตรา 3 กรัม /เมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม และหากพบการระบาดของโรคใบจุดสีน้ำตาล และใบขีดสีน้ำตาล ในระยะต้นข้าวตั้งท้องใกล้ออกรวง ให้ฉีดพ่นด้วยสารป้องกัน กำจัดเชื้อรา เช่น โพรพิโคนาโซล โพรพิโคนาโซล+ไดฟีโนโคนาโซล หรือ โพรพิโคนาโซล+โพรคลอราซ หรือ ฟูซิราซอล หรือ ทีบูโคนาโซล หรือ แมนโคเซ็บ

- แนะนำให้เกษตรกรงดหว่านปุ๋ยในอัตราที่มากเกินไป และแนะนำให้เกษตรกรใช้พันธุ์ต้านทานโรคไหม้ข้าว เช่น สุพรรณบุรี 1 สุพรรณบุรี 2 สุพรรณบุรี 60 สุพรรณบุรี 90 ชัยนาท 1 ปราจีนบุรี 1 พลายงาม ข้าวเจ้าหอมพิษณุโลก 1 สุรินทร์ 1 เหนียวอุบล 2 สันปาตอง 1 หางยี 71 ดอกพะยอม เป็นต้น

- แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์ม่าเพื่อควบคุมการระบาดของโรคไหม้ข้าว และใช้เชื้อราบิวเวอเรียเพื่อควบคุมการระบาดหนอนห่อใบข้าว และส่งเสริมให้เกษตรกรทำการสำรวจแปลงนาเพื่อป้องกันการระบาดของโรคแมลงศัตรูข้าวอย่างสม่ำเสมอ

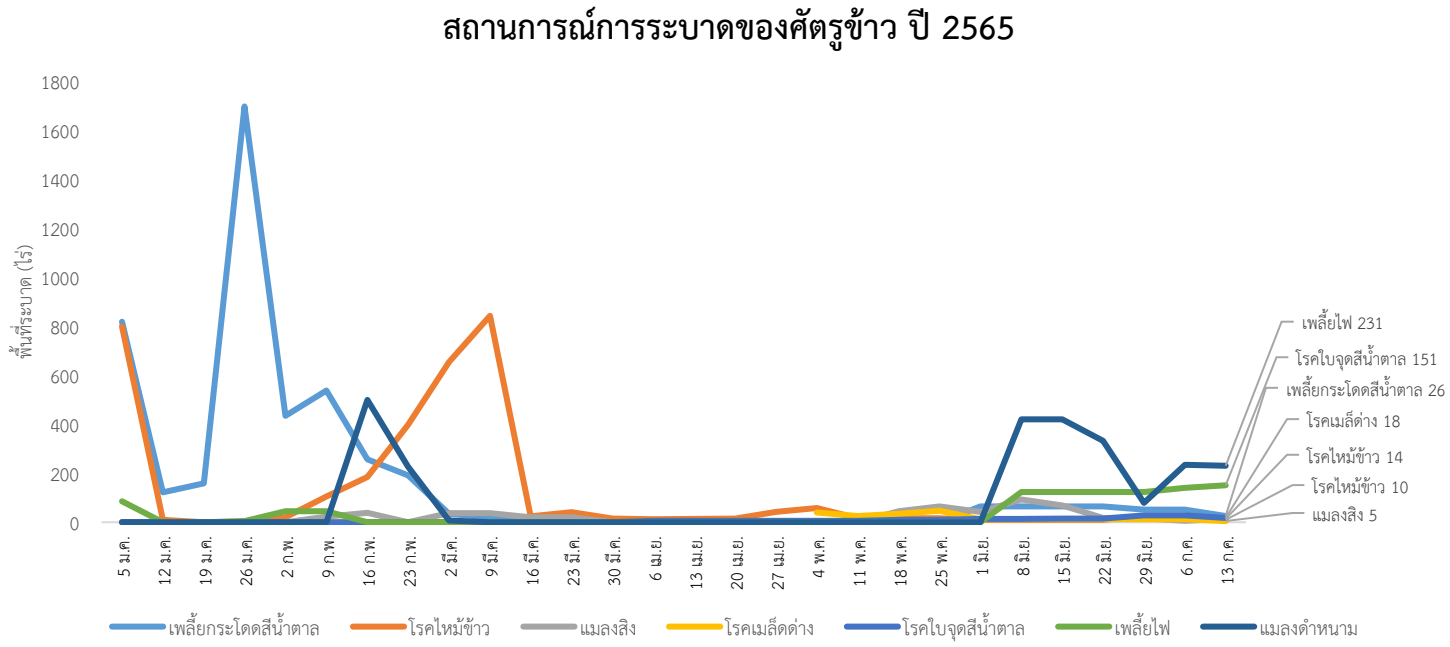

2. ศัตรูมะพร้าว

• **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 61 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 968,750 ไร่

• **พื้นที่ระบาดรวม** 27,922 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 96 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 28,018 ไร่)

- **หนอนหัวดำ** พื้นที่ระบาด 22 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด ระยอง สมุทรปราการ ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร กระบี่ นครศรีธรรมราช ปัตตานี พังงา ภูเก็ต สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 6,721 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 52 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 6,773 ไร่)

- **หนอนกินใบมะพร้าว** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- **แมลงดำหนาม** พื้นที่ระบาด 25 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเลย อำนาจเจริญ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด ระยอง สมุทรปราการ ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 13,353 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 45 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 13,398 ไร่)

- **ด้วงแรด** พื้นที่ระบาด 24 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด ระยอง สมุทรปราการ นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช นราธิวาส พังงา พัทลุง ภูเก็ต สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 5,856 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 55 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 5,801 ไร่)

- **ด้วงงวง** พื้นที่ระบาด 13 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด สมุทรปราการ ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร กระบี่ พังงา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,114 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,113 ไร่)

- **ไรสี่ขามะพร้าว** พื้นที่ระบาด 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ตราด นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และจังหวัดสงขลา จำนวน 848 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 55 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 903 ไร่)

• **ผลการดำเนินงาน**

- รณรงค์ให้เกษตรกรตัดทางใบมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำและหนอนกินใบมะพร้าวทำลาย ไปเผาทิ้งนอกแปลง และเก็บเศษซากพืชไปเผาทำลาย เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ และทำความสะอาดสวนมะพร้าวอย่างสม่ำเสมอ

- ปล่อยแตนเบียนบราคอน (*Bracon hebetor*) เพื่อควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำในพื้นที่

- ปล่อยแตนเบียนอะซีโคเดส (*Asecodes hispinarum*) เพื่อควบคุมหนอนของแมลงดำหนามมะพร้าวในพื้นที่

- ปล่อยแตนเบียนเตตระสติคัส (Tetrastichus brontispae) ควบคุมดักแด้แมลงดำหนามมะพร้าวในพื้นที่

- ใช้กับดักฟีโรโมน ใช้ตาข่ายดักจับด้วงแรดและด้วงงวงในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย และทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเมตาไรเซียม (Metarhizium anisopliae) เพื่อกำจัดด้วงแรดและด้วงงวง ในระยะดักแด้ และระยะตัวหนอน

- ไรสี่ขามะพร้าวจะเข้าทำลายอยู่ภายในขั้วผลมะพร้าวทำให้การพ่นสารฆ่าไรไม่สามารถโดนตัวได้โดยตรง ดังนั้น การป้องกันกำจัดให้เน้นพ่นสารฆ่าไรในระยะมะพร้าวติดจั่นจนถึงระยะผลขนาดเล็กห่างกันประมาณ 1 สัปดาห์ ซึ่งเป็นระยะที่ไรสี่ขามะพร้าวเข้าทำลาย ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

สถานการณ์การระบาดของศัตรูมะพร้าว ปี 2565

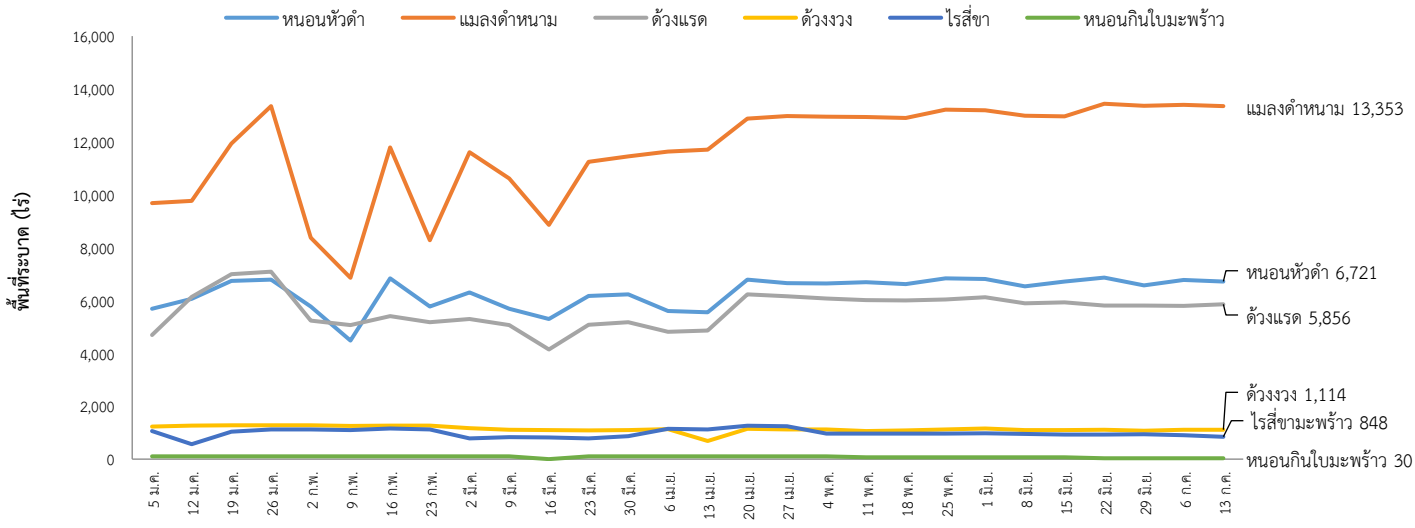

3. ศัตรูปาล์มน้ำมัน

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 65 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 4,302,678 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 5,350 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 61 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 5,411 ไร่)

- **ด้วงแรด** พื้นที่ระบาด 11 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ จันทบุรี ระยอง กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,349 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 33 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,382 ไร่)

- **หนอนปลอกเล็ก** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ระยอง กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 2,479 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 28 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 2,507 ไร่)

- **โรคลำต้นเน่า** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,447 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- **โรคทะลายเน่า** พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ อุบลราชธานี ตราด นครศรีธรรมราช นราธิวาส สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 75 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- **ผลการดำเนินงาน**

- รณรงค์ให้เกษตรกรตัดทางใบปาล์มน้ำมันที่ถูกหนอนปลอกเล็กทำลายไปเผาและเก็บเศษซากพืชนำออกไปทำลายทิ้งนอกแปลง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ ทำความสะอาดสวนปาล์มน้ำมัน และกำจัดวัชพืชรอบแปลงอย่างสม่ำเสมอ

- พ่นหนอนปลอกเล็กด้วยเชื้อบีที (Bacillus thuringiensis) อัตรา 100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ผสมสารจับใบ 5 มิลลิลิตร พ่นให้ทั่วบริเวณใต้ใบและต้องพ่นในช่วงเย็น พ่นติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง ห่างกัน 5 - 7 วัน

- ทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเมตาไรเซียม (Metarhizium anisopliae) เพื่อกำจัดด้วงแรดในระยะดักแด้ และระยะตัวหนอน

- ให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ทาบริเวณที่เกิดโรคลำต้นเน่าและโรคทะลายเน่าของปาล์มน้ำมันเพื่อควบคุมการระบาดไม่ให้ลุกลามไปยังต้นอื่น ๆ

- รณรงค์ให้เกษตรกรตัดทะลายที่เป็นโรคทะลายเน่าของปาล์มน้ำมันออกไปเผาทำลายนอกแปลง

สถานการณ์การระบาดของศัตรูปาล์มน้ำมัน ปี 2565

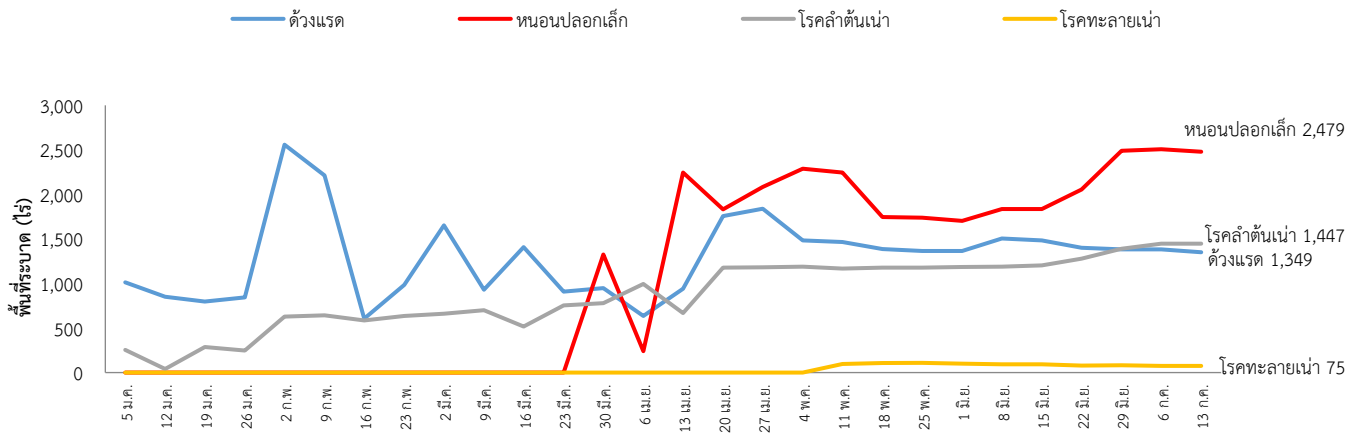

4. ศัตรูยางพารา

• **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 64 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 15,785,680 ไร่

• **พื้นที่ระบาดรวม** 129,694 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 31 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 129,663 ไร่)

- **โรครากขาว** พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน จันทบุรี นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 140 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 5 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 135 ไร่)

- **โรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารา** พื้นที่ระบาด 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตราด ตรัง นราธิวาส ปัตตานี พัทลุง ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 120,997 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- **โรคใบร่วงยางพารา** พื้นที่ระบาด 11 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ น่าน ยโสธร สุรินทร์ กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ปัตตานี พังงา สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 8,410 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 8,409 ไร่)

- **โรคหน้ายางแห้ง** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน มุกดาหาร จันทบุรี ระยอง ชุมพร และจังหวัดสงขลา จำนวน 147 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 25 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 122 ไร่)

• **ผลการดำเนินงาน**

- ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรครากขาว และโรคใบร่วงยางพาราที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับสวนยางพารา แก่เกษตรกรรับรู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งให้คำแนะนำเรื่องการป้องกันกำจัด

- ให้คำแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดโรครากขาว โดยต้นยางพาราที่มีอายุมากกว่า 3 ปีขึ้นไป ควรขุดคูกว้าง 30 เซนติเมตร ลึก 60 เซนติเมตร จำกัดบริเวณที่เป็นโรค โดยขุดระหว่างต้นที่ อยู่ถัดไปจากต้นที่แสดงอาการทางใบ ในแถวเดียวกันข้างละ 2 ต้น และกึ่งกลางระหว่างแถวข้างเคียงของแถวยางพาราที่พบโรคกับแถวถัดไปทั้ง 2 ข้าง เพื่อป้องกันการลุกลามทางราก และควรขุดลอกคูทุกปี

- ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อกำจัดและควบคุมเชื้อราสาเหตุที่ยังคงมีชีวิตอยู่บนใบยางพาราที่ร่วงหล่นบริเวณพื้น โดยใช้อัตรา เชื้อสด 1 กิโลกรัมต่อไร่ ทุก 3 เดือน เช่น ใช้เชื้อสดผสมปุ๋ยอินทรีย์ 100 กิโลกรัม และรำ 4 กิโลกรัม หว่านหรือใช้เชื้อสดผสมน้ำหรือน้ำผสมน้ำหมักชีวภาพ 200 ลิตร พ่นบริเวณที่เป็นโรค ทั้งนี้ ควรหว่านหรือพ่นให้เชื้อราไตรโคเดอร์มาครอบคลุมบนใบยางพาราที่ร่วงหล่นทั่วทั้งสวน ทั้งนี้ การใช้เชื้อสดผสมปุ๋ยอินทรีย์หรือผสมน้ำหมักชีวภาพ อาจทำให้มีต้นทุนเพิ่มขึ้น แต่ต้นยางพาราจะได้รับธาตุอาหารและฮอร์โมนพืช ช่วยบำรุงต้นให้สมบูรณ์แข็งแรง

- กำจัดใบยางพาราที่เกิดโรคหรือวัชพืช ซึ่งอาจเป็นแหล่งสะสมหรือพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค และบำรุงและเสริมสร้างความสมบูรณ์แข็งแรงให้ต้นยางพารา เช่น การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และใส่ให้เหมาะสมกับระยะการเจริญเติบโตของยางพาราตามคำแนะนำของการยางแห่งประเทศไทย รวมทั้งหมั่นสำรวจแปลงยางพาราอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในช่วงที่มีฝนตกชุก หากพบต้นยางพารามีทรงพุ่มเหี่ยวเฉา ใบร่วง ให้รีบกำจัดส่วนที่เป็นโรคทิ้งทันที

- พ่นสารเคมีกำจัดโรคพืชที่มีประสิทธิภาพตามคำแนะนำของการยางแห่งประเทศไทย พ่นพุ่มใบยางจากใต้ทรงพุ่มอัตรา 100 ลิตร/ไร่ ควรเริ่มพ่นเมื่อยางพาราแตกใบใหม่หลังฤดูกาลผลัดใบปกติและใบอยู่ในระยะเพสลาด เช่น 1) difenoconazole + propiconazole 15%+15% EC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร 2) propinap หรือ mancozeb หรือ chlorothalonil อัตราผสม 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร 3) hexaconazole (5% a.i.) อัตราผสม 30 - 40 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร 4) propiconazole (25% a.i.) อัตราผสม 10 - 15 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร

- หากพบการระบาดของโรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารารุนแรง ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ดังนี้ 1) ไดฟิโนโคนาโซล + โพรพิโคนาโซล อัตรา 15 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร 2) คาร์เบนดาซิม อัตรา 30 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร และ 3) โพรคลอราซ อัตรา 20 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร

- รณรงค์ให้เกษตรกรหยุดกรีดยางในขณะที่ยางพาราอยู่ในช่วงผลัดใบ และทำร่องบริเวณโคนต้นยางพาราให้ร่องขวางกับลำต้น โดยให้ร่องจดกับร่องที่ทำแบ่งแยกหน้ากรีด เพื่อป้องกันไม่ให้โรคลุกลามลงสู่รากของยางพารา และเพื่อลดการเกิดโรคหน้ายางแห้ง

สถานการณ์การระบาดของศัตรูยางพารา ปี 2565

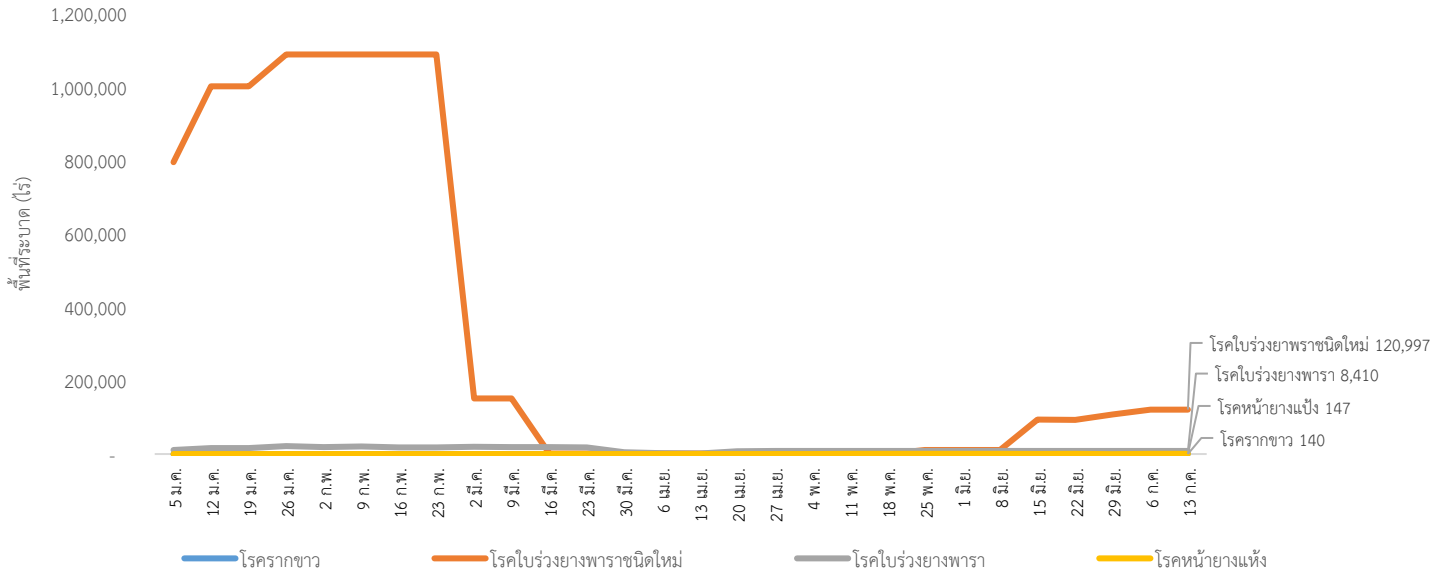

5. ศัตรูกาแฟ

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 27 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 87,783 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** ไม่มีพื้นที่ระบาดในสัปดาห์นี้

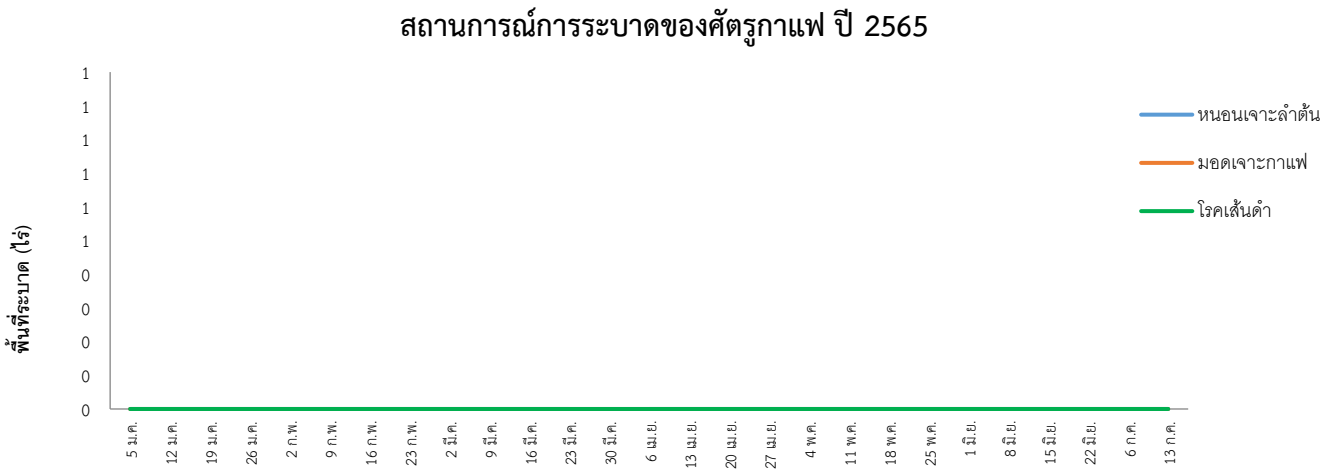

6. ศัตรูมันสำปะหลัง

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 55 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 7,633,992 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 19,740 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 671 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 19,069 ไร่)

- **เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง** พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน กาฬสินธุ์ เลย สุรินทร์ อำนาจเจริญ ชลบุรี และจังหวัดระยอง จำนวน 60 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- **เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 3 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 160 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 163 ไร่)

- **เพลี้ยหอย** พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ สกลนคร ชลบุรี และจังหวัดระยอง จำนวน 40 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 20 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 60 ไร่)

- **ไรแดงมันสำปะหลัง** พื้นที่ระบาด 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร น่าน อุทัยธานี ขอนแก่น นครราชสีมา เลย สกลนคร อุบลราชธานี และจังหวัดชลบุรี จำนวน 349 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 12 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 337 ไร่)

- **โรคพุ่มแจ้** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น ชลบุรี และจังหวัดระยอง จำนวน 197 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- **โรคโคนเน่าหัวเน่า** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร กาฬสินธุ์ ขอนแก่น อุดรธานี อุบลราชธานี และจังหวัดระยอง จำนวน 60 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 59 ไร่)

- **โรคใบด่างมันสำปะหลัง** พื้นที่ระบาด 15 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร อุทัยธานี ขอนแก่น นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ ชัยนาท จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง สระแก้ว กาญจนบุรี เพชรบุรี และจังหวัดราชบุรี จำนวน 19,031 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 838 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 18,193 ไร่)

ผลการดำเนินงาน

- รณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง
- ผลิตขยายแตนเบียน Anagyrus lopezi แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่
- แนะนำให้เกษตรกรไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายตัวหนอนและดักแด้แมลงนูนหลวง รวมทั้งใช้เชื้อราเมตาไรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน การใช้เชื้อราดินต้องมีความชื้นสูง หรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ
- สร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรเกี่ยวกับความสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง แนวทางเฝ้าระวัง และการป้องกันกำจัด รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรใช้พันธุ์มันสำปะหลังทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยอง 72 เกษตรศาสตร์ 50 ห้วยบง 60 ระยอง 90 และพันธุ์อื่นๆ ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการ ยกเว้นพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ ระยอง 11 และ CMR 43-08-8
- สร้างการรับรู้เกี่ยวกับโรคพุ่มแจ้ และแนะนำเกษตรกรให้สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ในพื้นที่ที่พบการระบาดให้ขุดหรือถอนต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลง ใช้พันธุ์ที่ปลอดโรคหรือจากต้นพันธุ์มันสำปะหลังที่ไม่แสดงอาการของโรค

สถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ปี 2565

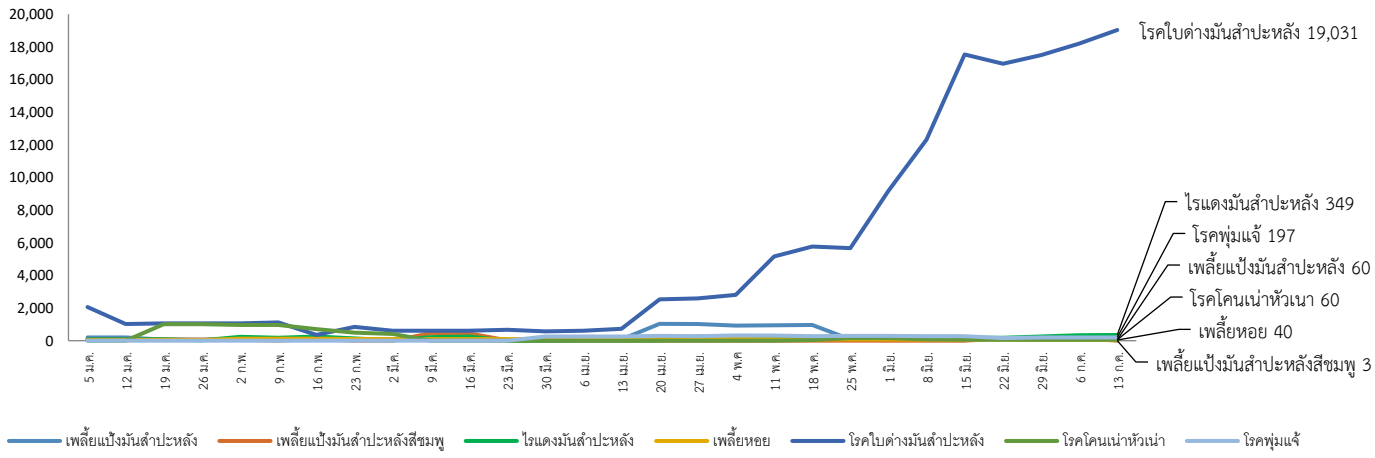

7. ศัตรูอ้อย

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 54 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 3,302,546 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 716 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 3 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 719 ไร่)
  - **เพลี้ยแป้ง** สัปดาห์นี้ไม่พบการระบาด พื้นที่ระบาดลดลง 3 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 3 ไร่)
  - **โรคแส้ดำ** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดลพบุรี จำนวน 716 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
- **ผลการดำเนินงาน**

- รณรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดของศัตรูอ้อย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง และป้องกันก่อนเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง

- โรคแส้ดำ แนะนำให้เกษตรกรถอนต้นที่เป็นโรคและนำไปทำลายนอกแปลง และไถทำลายอ้อยตอที่เป็นโรครุนแรง เพื่อป้องกันไม่ให้เป็นแหล่งของเชื้อแพร่ระบาดต่อไปในอ้อยปลูก

- เพลี้ยแป้ง สำนักงานเกษตรอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ประสานกับศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช เพื่อขอรับแตนเบียน Anagyrus lopezi มาใช้ในการควบคุมการระบาดของเพลี้ยแป้งในพื้นที่

สถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อย ปี 2565

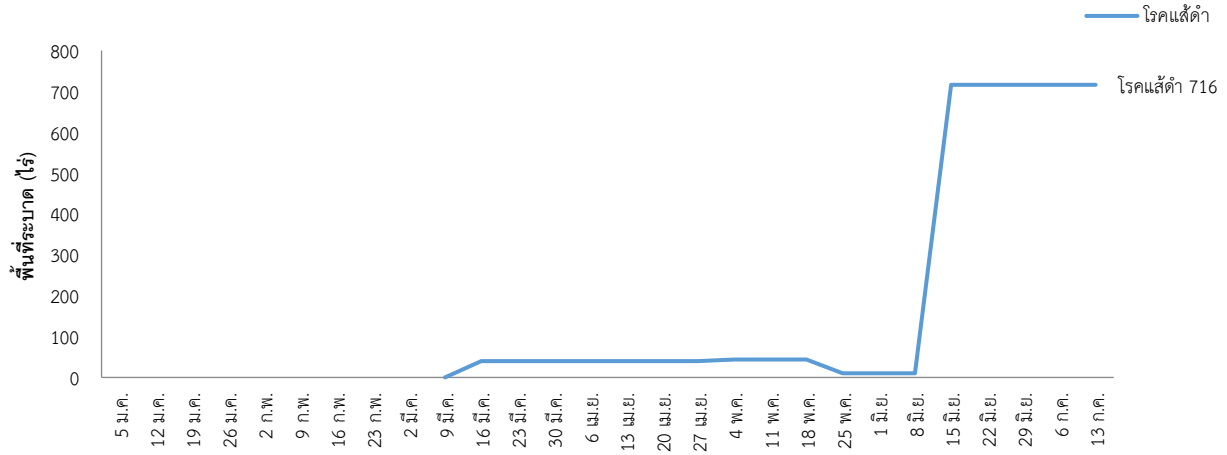

8. ศัตรูข้าวโพด

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 56 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 1,226,186 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 675 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 101 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 574 ไร่)

- **หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm)** พบการระบาดในข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ระบาด 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ น่าน ขอนแก่น ยโสธร หนองบัวลำภู จันทบุรี นราธิวาส ยะลา สงขลา และจังหวัดสตูล จำนวน 397 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 166 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 563 ไร่)

- **โรคราน้ำค้าง** พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ น่าน พิจิตร และจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 278 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 267 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 11 ไร่)

- **ผลการดำเนินงาน**

- ควบคุมการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (FAW) แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง

- แนะนำการควบคุมโดยใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงหางหนีบ มวนเพชฌฆาต มวนพิฆาต และแตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา หากพบการระบาดรุนแรงควรพ่นสารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

- แนะนำเกษตรกรใช้พันธุ์ต้านทาน และคลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ได้แก่ เมทาแลกซิล 35% DS อัตรา 7 - 10 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม หรือ เมทาแลกซิล-เอ็ม 35% ES อัตรา 3.5 มิลลิลิตรต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม หรือ ไดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 30 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม ในแหล่งที่เคยพบการระบาดของโรคหากพบว่ามีสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการเกิดโรคราน้ำค้าง คือ อุณหภูมิต่ำและความชื้นสูง เมื่อข้าวโพดอายุ 5 - 7 วัน ควรพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช ไดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 20 - 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 30 - 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 วัน จำนวน 3 - 4 ครั้ง ถอนต้นที่แสดงอาการของโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก และแนะนำการปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เชื้อสาเหตุโรคสามารถเข้าทำลายได้ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มงอก ซึ่งการพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช หลังจากข้าวโพด อายุ 20 วันขึ้นไป จะไม่สามารถป้องกันกำจัดโรคนี้ได้

สถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าวโพด ปี 2565

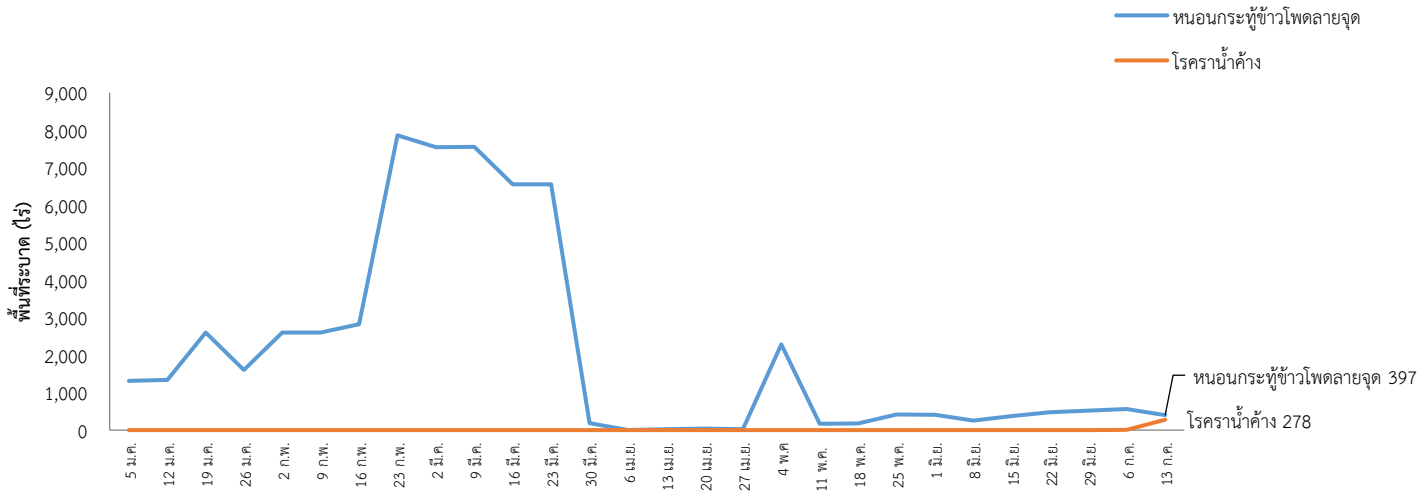

9. ศัตรูสับปะรด

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 51 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 327,672 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 124 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 125 ไร่)

- **เพลี้ยแป้ง** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดระยอง จำนวน 2 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- **โรคเหี่ยว** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตราด และจังหวัดระยอง จำนวน 106 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 107 ไร่)

- **โรคผลเน่า** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดระยอง จำนวน 16 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- **ผลการดำเนินงาน**

- ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรคเหี่ยวในสับปะรด เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดของโรคเหี่ยวสับปะรดในพื้นที่ พร้อมทั้งแนะนำให้เกษตรกรถอนต้นที่เป็นโรคไปทำทำลายนอกแปลง แนะนำเกษตรกรใช้หน่อพันธุ์ปลอดโรค และให้กำจัดเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับปะรด ให้เกษตรกรเฝ้าระวังโดยหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

- เพลี้ยแป้ง แนะนำเกษตรกรสำรวจแปลงปลูกสับปะรดอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการระบาดให้ใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดเฉพาะจุดที่พบเพลี้ยแป้ง และรัศมีโดยรอบ เพื่อป้องกันไม่ให้มีการแพร่กระจายของเพลี้ยแป้ง ได้แก่ ไทอะมีโทแซม 25% WG อัตรา 2 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 20 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรืออิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรืออะเซททามิพริด 20% SP อัตรา 10 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร และหยุดพ่นในช่วงที่สับปะรดติดผลอ่อน เพื่อไม่ให้มีพิษตกค้าง

- โรคผลเน่า ในแปลงที่พบโรคแนะนำเกษตรกรเก็บผลที่เป็นโรคออกจากแปลง โรยด้วยปูนขาว และระมัดระวังการทำให้ผลเกิดบาดแผล

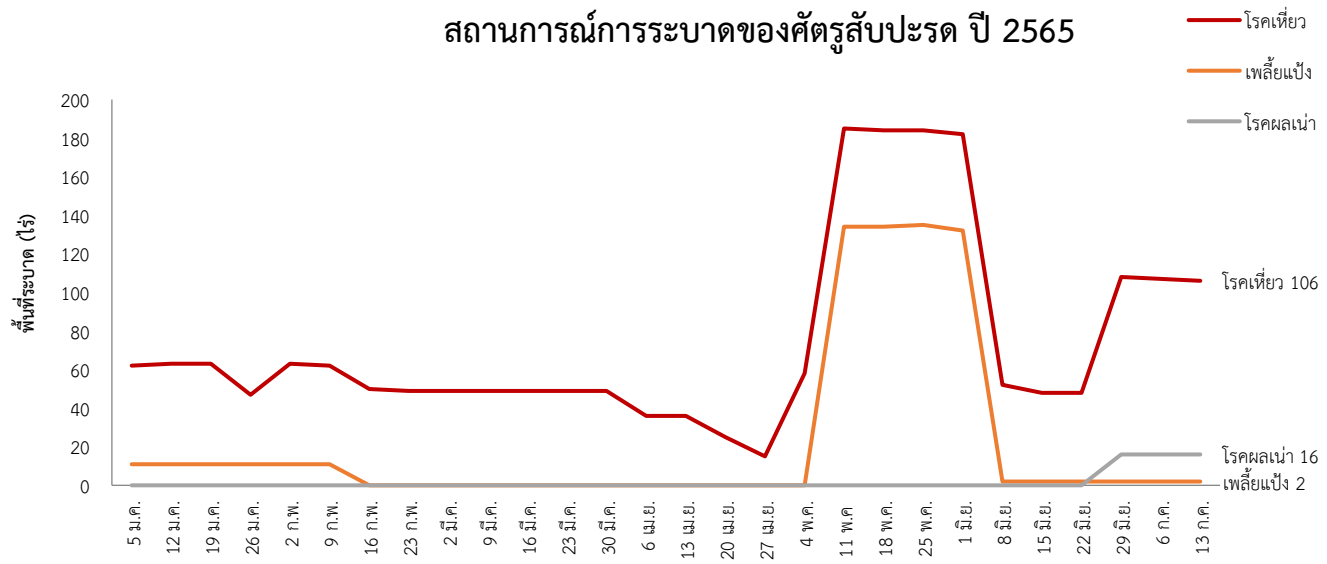

10. ถั่วเขียว

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 46 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 209,270 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** สัปดาห์นี้ไม่พบการระบาด ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 137 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 137 ไร่)

- โรคใบด่างถั่วเขียว สัปดาห์นี้ไม่พบการระบาด พื้นที่ระบาดลดลง 137 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 137 ไร่)

- **ผลการดำเนินงาน**

- แนะนำเกษตรกรทำความสะอาดแปลงปลูก และกำจัดวัชพืช ในแปลงที่พบการระบาดให้ไถกลบ (สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนการไถกลบ) ใช้เมล็ดพันธุ์สะอาดไม่ใช้เมล็ดพันธุ์จากแปลงที่เป็นโรค ทำความสะอาดอุปกรณ์เครื่องมือในการเก็บเกี่ยว กำจัดแมลงพาหะ ได้แก่ เพลี้ยอ่อน แมลงหวี่ขาว โดยใช้สารฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรืออิมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 12 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์บาริล 85% WP อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 วัน บนต้นถั่วเขียวในแปลงที่พบอาการใบด่างและแปลงข้างเคียง

11. ศัตรูทุเรียน

• **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 75 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 814,527 ไร่

• **พื้นที่ระบาดรวม** 3,725 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 65 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 3,660 ไร่)

- **เพลี้ยไฟ** พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ระยอง ชุมพร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 248 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- **เพลี้ยแป้ง** พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก จันทบุรี ระยอง กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 269 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- **เพลี้ยไก่แจ้** พื้นที่ระบาด 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ตราด ระยอง กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช นราธิวาส ยะลา สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 467 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- **หนอนเจาะผล** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี กระบี่ ชุมพร นราธิวาส ยะลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 121 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 10 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 131 ไร่)

- **โรครากเน่าโคนเน่า** พื้นที่ระบาด 14 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ กาฬสินธุ์ จันทบุรี ตราด ระยอง กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พัทลุง ยะลา สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 2,620 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 75 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 2,545 ไร่)

• **ผลการดำเนินงาน**

- <u>เพลี้ยไฟ</u> หากพบจำนวนมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ตัวต่อ 4 ดอก หรือ 1 ตัวต่อยอด ให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น อิมิดาโคลพริด 70% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารคาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร และไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้

- <u>เพลี้ยแป้ง</u> หากพบระบาดเพียงเล็กน้อยให้ตัดหรือเด็ดส่วนที่ถูกทำลายไปทิ้งนอกแปลง หากพบการระบาดบริเวณผลทุเรียนให้ใช้น้ำพ่นบริเวณที่ถูกทำลาย เพื่อให้เพลี้ยแป้งหลุดออกไป หรือใช้น้ำผสมไวท์ออยส์ อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเพื่อกำจัด เนื่องจากเพลี้ยแป้งจะแพร่ระบาดโดยมีมดพาไป การป้องกันโดยใช้ผ้าชุบสารฆ่าแมลง เช่น มาลาไธออน (มาลาไธออน 83% อีซี) อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือคาร์บาริล (เซฟวิน 85% ดับบลิวพี) อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พันไว้ตามกิ่งสามารถป้องกันไม่ให้มดคาบเพลี้ยแป้งเคลื่อนย้ายไปยังส่วนต่างๆ ของต้นทุเรียน หรือการพ่นสารฆ่าแมลงไปที่โคนต้นจะช่วยป้องกันมดและลดการเข้าทำลายของเพลี้ยแป้งได้

- <u>เพลี้ยไก่แจ้</u> ทำลายเฉพาะใบอ่อนที่ยังไม่โตเต็มที่ และโดยปกติทุเรียนแตกใบอ่อนไม่พร้อมกันแม้แต่ทุเรียนในสวนเดียวกัน สำหรับต้นที่แตกใบอ่อนไม่พร้อมต้นอื่นควรพ่นสารฆ่าแมลง เฉพาะต้น จะช่วยลดการใช้สารฆ่าแมลง และเปิดโอกาสให้ศัตรูธรรมชาติได้มีบทบาทในการควบคุมเพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน หรือบังคับให้ทุเรียนแตกใบอ่อนพร้อมกัน ซึ่งอาจกระตุ้นด้วยการพ่นยูเรีย (46-0-0) อัตรา 200 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เพื่อลดช่วงการเข้าทำลายของเพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน หากพบเพลี้ยไก่แจ้ระบาดมากควรพ่นด้วยสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด ได้แก่ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5 % อีซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรืออิมิดาโคลพริด 70% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 5 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไทอะมิทอกแซม 25 % ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 8 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไดโนทีฟูแรน 10% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 15 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือคาร์บาริล 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 - 10 วัน ในช่วงระยะแตกใบอ่อน และไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้

- <u>หนอนเจาะผล</u> สำรวจสวนทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบรอยทำลายของหนอนให้ใช้ไม้หรือลวดแข็งเขี่ยตัวหนอนออกมาทำลาย ผลทุเรียนที่เน่าและร่วงเพราะถูกหนอนทำลายควรเก็บมาเผาไฟหรือฝัง ตัดแต่งผลทุเรียนที่มีจำนวนมากเกินไปโดยเฉพาะผลที่อยู่ติดกันควรใช้กาบมะพร้าวหรือกิ่งไม้กั้นระหว่างผล เพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยวางไข่หรือตัวหนอนเข้าทำลายหลบอาศัย อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ เช่น แตนเบียน Apanteles sp.เมื่อจำเป็นต้องใช้สารเคมีกำจัดแมลง แนะนำให้ใช้สารเคมี ได้แก่ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ไพริฟอส 40% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร และคาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะส่วนผลทุเรียนที่พบการทำลายของหนอนเจาะผลในแหล่งที่มีการระบาด พ่นหลังจากทุเรียนติดผลแล้ว 1 เดือน พ่น 3 - 4 ครั้ง ทุก 20 วัน และสำรวจติดตามสถานการณ์หนอนเจาะเมล็ดโดยตรวจดูตัวเต็มวัยของหนอนเจาะเมล็ดในกับดักแสงไฟในช่วงเวลาต่าง ๆ ไม่ควรขนย้ายเมล็ดทุเรียนจากที่อื่นเข้ามาในแหล่งปลูก ถ้ามีความจำเป็นควรทำการคัดเลือกเมล็ดอย่างระมัดระวัง หรือแช่เมล็ดด้วยสารเคมีกำจัดแมลง เช่น มาลาไธออน ๘๓% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตร

ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือคาร์บาริล 85% ดับลิวพี อัตรา 50 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร ก่อนขนย้าย ห่อผลทุเรียนโดยใช้ถุงพลาสติกสีขาวขุ่นเจาะรูที่บริเวณขอบล่างเพื่อให้หยดน้ำระบายออก สามารถป้องกันผีเสื้อตัวเต็มวัยมาวางไข่ได้ โดยเริ่มห่อตั้งแต่ผลทุเรียนมีอายุ 6 สัปดาห์ เป็นต้นไป ก่อนห่อผลควรตรวจสอบและป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งอย่าให้มีติดอยู่กับผลที่จะห่อ รักษาสวนให้สะอาดอยู่เสมอ หมั่นตรวจสวนหลังทุเรียนติดผลแล้ว เมื่อพบผลที่ถูกทำลายหรือผลร่วงในสวนที่มีการระบาดของหนอนเจาะเมล็ด ควรเก็บผลร่วงไปเผาทำลายทิ้งทุกวัน เพื่อลดการเพิ่มปริมาณ เนื่องจากหลังจากทุเรียนร่วงไม่นาน ถ้ามีหนอนอยู่ภายในหนอนจะเจาะรูออกมาเพื่อเข้าดักแด้ในดิน เมื่อพบตัวเต็มวัย พ่นด้วยสารเคมีกำจัดแมลง ได้แก่ คาร์บาริล 85% ดับลิวพี อัตรา 50 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือเดลทาเมทริน 3% อีซี อัตรา 15 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือแลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% ซีเอส อัตรา 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือเบตา-ไซฟลูทริน 2.5% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร ห่างกันครั้งละ 1 สัปดาห์

- <u>โรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน</u> แจ้งเตือนให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนในพื้นที่และหมั่นสำรวจสวนทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ในการป้องกันกำจัดโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาหว่านในพื้นที่รัศมีทรงพุ่มที่มีรากฝอยอยู่ หรือใช้รองก้นหลุมก่อนปลูกตัดแต่งกิ่ง หรือลำต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 วัน ใช้สลับกับสารเมทาแลกซิล 25% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นให้ทั่วทรงพุ่ม และควรหยุดพ่นสารก่อนเก็บเกี่ยวผล อย่างน้อย 15 วัน

สถานการณ์การระบาดของศัตรูทุเรียน ปี 2565

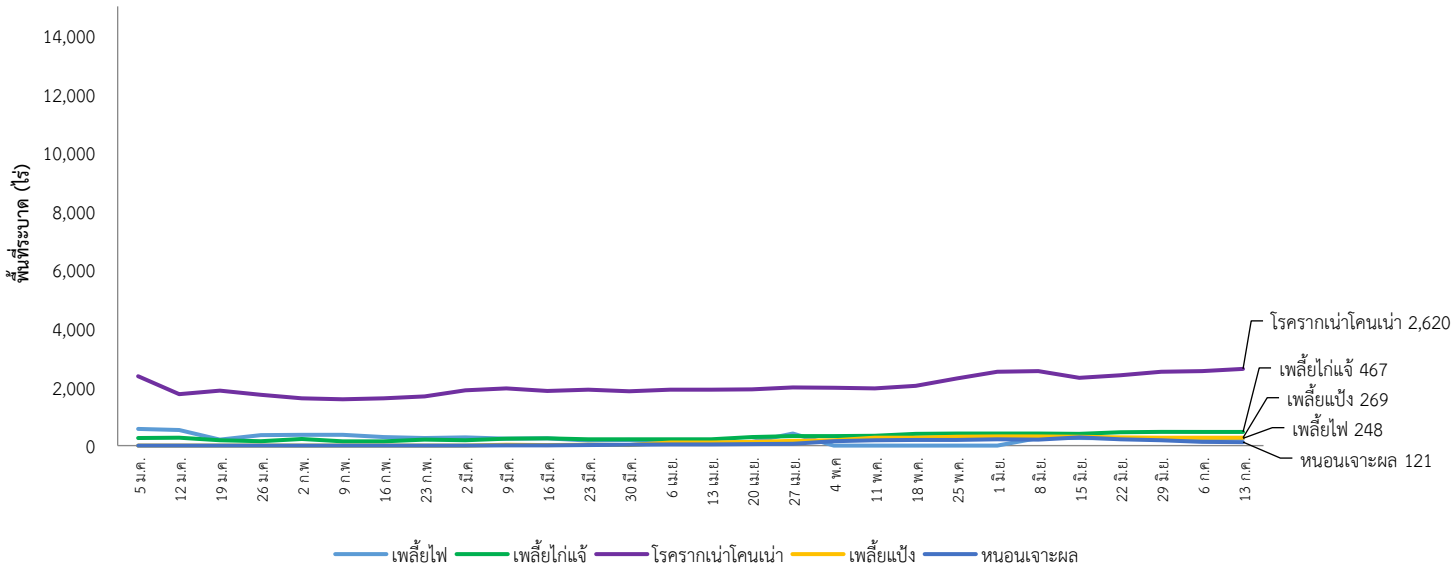

12. ศัตรูเงาะ

• **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 71 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 94,230 ไร่

• **พื้นที่ระบาดรวม** 650 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 58 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 708 ไร่)

- **หนอนเจาะขั้วผล** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน และจังหวัดจันทบุรี จำนวน 15 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 10 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 5 ไร่)

- **เพลี้ยแป้ง** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน จันทบุรี ระยอง นราธิวาส สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 71 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 21 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 50 ไร่)

- **โรคราแป้ง** พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ น่าน เลย จันทบุรี และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 564 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 89 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 653 ไร่)

• **ผลการดำเนินงาน**

- หนอนเจาะขั้วผล สำรวจจำนวนหนอนเจาะขั้วผล เก็บเกี่ยวผลเงาะในขณะที่ยังไม่สุกเกินไป เพื่อหลีกเลี่ยงการทำลายของหนอน และเก็บผลเงาะที่ร่วงหล่นนำไปฝังหรือเผา เพื่อป้องกันการระบาดในฤดูต่อไป ในพื้นที่ที่พบการระบาด เมื่อผลเงาะเริ่มเปลี่ยนสี ควรพ่นด้วยสารฆ่าแมลงคาร์บาริล อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 วัน และหยุดพ่นสารก่อนเก็บ 7 วัน

- เพลี้ยแป้ง ตัดแต่งกิ่งเงาะเพื่อลดปริมาณมด จากนั้นให้ใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเครื่องผูกรอบโคนต้น เพื่อป้องกันมดและเพลี้ยแป้งที่อาศัยอยู่ในดินไต่ขึ้นมาบนต้นเงาะ กรณีพบเพลี้ยแป้งระบาดน้อยและพบอยู่เป็นกลุ่มตามส่วนต่างๆ ของต้นเงาะ ควรตัดส่วนที่พบเพลี้ยแป้งนำไปเผาทำลายทิ้งนอกแปลงปลูก หากพบระบาดรุนแรง ให้เกษตรกรพ่นด้วยสารฆ่าแมลงคาร์บาริล 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารอิมิดาโคลพริด 10% เอสแอล อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารคาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

- โรคราแป้ง แนะนำเกษตรกรหากพบการระบาดไม่มากนักควรเก็บผลเงาะที่เป็นโรค ใบแห้ง กิ่งแห้งที่ร่วงหล่นมาเผาทำลาย เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค และในช่วงแตกใบอ่อนและเริ่มติดผลหมั่นตรวจดูว่าพบราแป้งเข้าทำลายใบอ่อนหรือไม่ ถ้าพบแนะนำให้เกษตรกรฉีดพ่นกำจัดด้วยกำมะถันผงละลายน้ำ 40 กรัม/20 ลิตร จะช่วยลดความรุนแรงลงได้ในช่วงระยะผลอ่อน ถ้าพบอาการรุนแรงให้เลือกใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคพืชฉีดพ่น ได้แก่ กำมะถันผงละลายน้ำ เบโนมิล คาร์เบนดาซิม โพรพิเนบ ไตรดีมอร์ฟ ไตรโฟลีน ไพราโซฟอส และไดโนแคป อัตราการใช้ตามคำแนะนำบนฉลาก ทั้งนี้ ควรใช้ด้วยความระมัดระวังและคำนึงถึงความปลอดภัยของตัวผู้ใช้และสภาพแวดล้อม

สถานการณ์การระบาดของศัตรูเงาะ ปี 2565

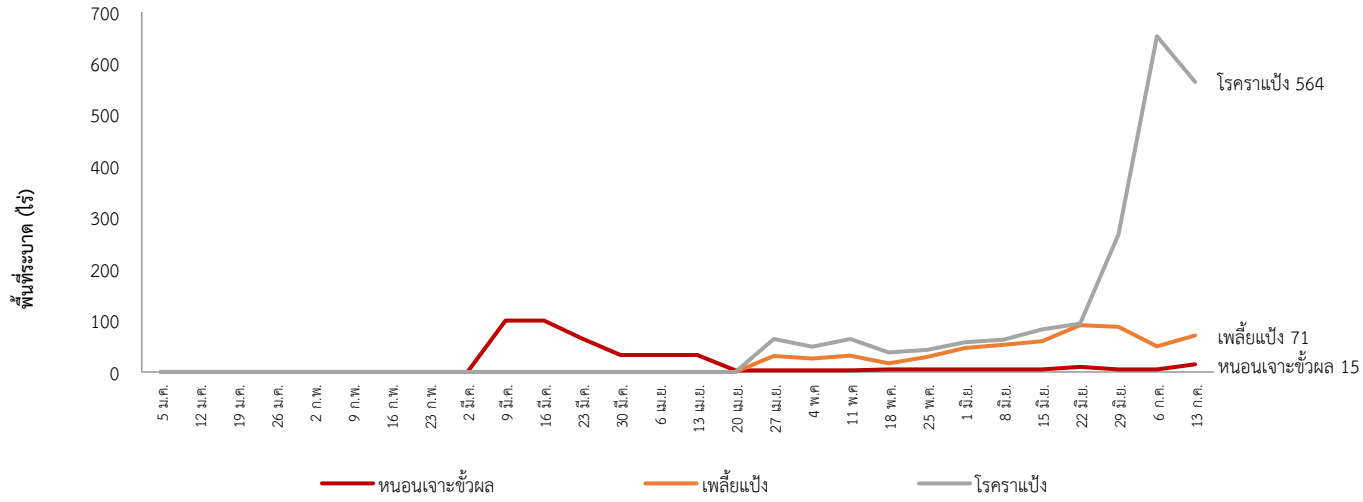

13. ศัตรูมังคุด

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 74 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 219,108 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 99 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 100 ไร่)

- **เพลี้ยไฟ** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ระยอง และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 28 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

- **หนอนกินใบ** พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ระยอง ชุมพร นครศรีธรรมราช และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 71 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 72 ไร่)

- **ผลการดำเนินงาน**

- หมั่นสำรวจและสังเกตการเข้าทำลายของศัตรูพืช และดูแลสวนให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ

- หากพบการระบาดของเพลี้ยไฟให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด 70% ดับบลิวจี อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารคาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร และไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้ และมักพบการระบาดของเพลี้ยไฟในระยะที่มังคุดออกดอกถึงติดผลอ่อน อาจทำให้ดอกและผลอ่อนร่วง ผลที่ไม่ร่วงเมื่อมีการพัฒนาผลโตขึ้น จะเห็นรอยทำลายชัดเจน เนื่องจากผิวเปลือกมังคุดมีลักษณะขรุขระที่เรียกว่า ผิวขี้กลาก ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพต่ำ

- หนอนกินใบ หมั่นสำรวจใบอ่อนมังคุดอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากหนอนจะกัดกินทำลายใบอ่อนในเวลากลางคืน และทิ้งร่องรอยการทำลายให้เห็น หากพบการทำลายเกินร้อยละ 20 ให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลง ได้แก่ คาร์บาริล 85% ดับบลิวพี อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก ๆ 5 – 7 วัน

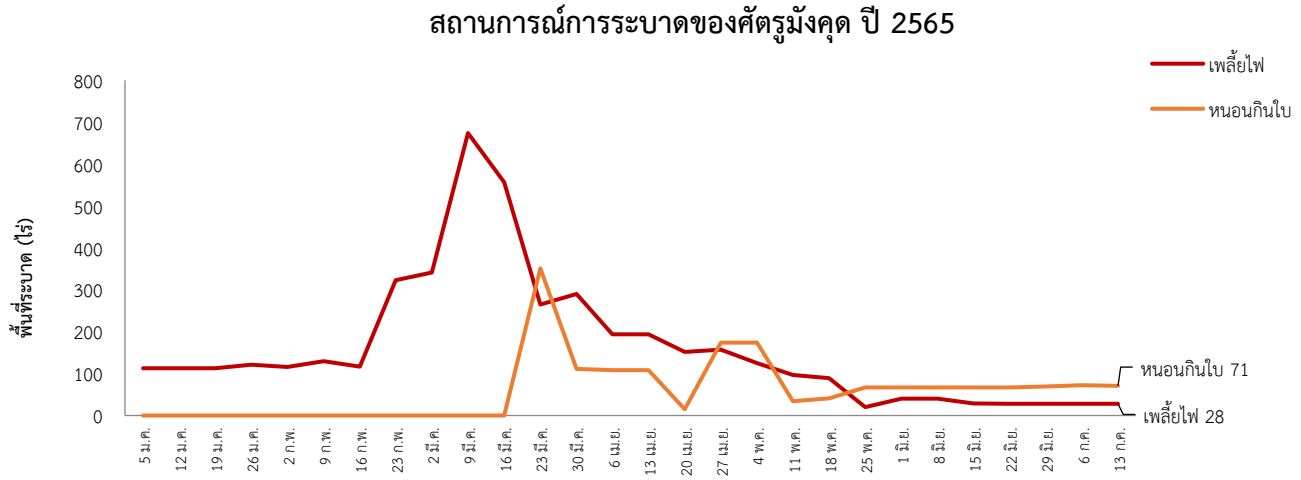

14. ศัตรูลำไย

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 76 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 1,463,899 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 1,386 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 41 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,345 ไร่)

- **เพลี้ยแป้ง** พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จันทบุรี ระยอง และจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 94 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 10 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 84 ไร่)

- **มวนลำไย** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน และจังหวัดจันทบุรี จำนวน 53 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 54 ไร่)

- **โรคพุ่มไม้กวาด** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน จันทบุรี และจังหวัดระยอง จำนวน 295 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 8 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 287 ไร่)

- **โรคราดำ** พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน พะเยา จันทบุรี และจังหวัดระยอง จำนวน 944 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 24 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 920 ไร่)

- **ผลการดำเนินงาน**

- แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจและสังเกตการเข้าทำลายของศัตรูพืช และดูแลสวนให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ

- หากพบการระบาดของเพลี้ยแป้ง ตัดส่วนที่พบไปเผาทำลาย หากระบาดรุนแรงให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด 70% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ปิโตรเลียมสเปรย์ออยล์ 83.9% อีซี อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่ง และควรพ่นสารติดต่อกัน 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยแป้งสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้

- มวนลำไย ตัดแต่งกิ่ง ไม่ให้ทรงพุ่มหนาทึบ เพื่อทำลายที่หลบซ่อนและที่พักอาศัยของตัวเต็มวัย หากพบการระบาดจับตัวอ่อน ตัวเต็มวัย และไข่มาทำลาย ใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แตนเบียน หรือใช้สารฆ่าแมลง ได้แก่ คาร์บาริล 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 45 - 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แลมป์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5%อีซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นก่อนลำไยออกดอก

- โรคพุ่มไม้กวาด เนื่องจากยังไม่มีสารป้องกันกำจัดเชื้อไฟโตพลาสมา การป้องกันกำจัดทำได้โดยกำจัดแมลงพาหะ ถอนวัชพืชและพืชอาศัย เพื่อลดปริมาณแมลงพาหะ รวมถึงการใช้เมล็ดพันธุ์ กิ่งพันธุ์ และอุปกรณ์ที่ปลอดเชื้อ

- โรคราดำ พ่นน้ำเปล่าล้างคราบราดำ เพื่อลดปริมาณเชื้อ กำจัดวัชพืชในแปลงปลูกเพื่อลดความชื้นสะสมไม่ให้เหมาะต่อการเกิดโรค และทำลายแหล่งอาศัยของแมลงปากดูดที่มาขับถ่ายน้ำหวาน เนื่องจากเชื้อราเจริญบนสารเหนียวที่แมลงปากดูดเช่น เพลี้ยแป้งขับถ่ายไว้ จึงควรพ่นสารกำจัดแมลง ได้แก่ คาร์บาริล 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 10% เอสแอล อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตรใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเครื่องผูกรอบโคนต้น ป้องกันเพลี้ยแป้ง และมดไต่ขึ้นมาบนต้น แนะนำให้เกษตรกรตัดใบหรือกิ่งที่มีการระบาดของโรคราดำ นำไปเผาทำลายนอกแปลง และในพื้นที่ที่มีการระบาดรุนแรงแนะนำการใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร
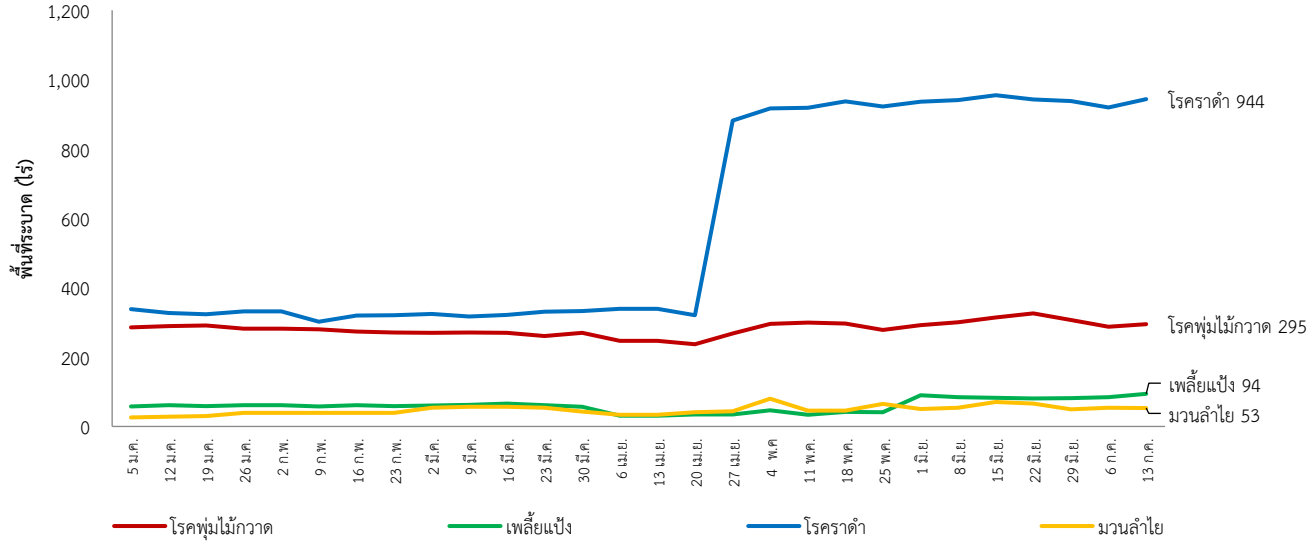
สถานการณ์การระบาดของศัตรูลำไย ปี 2565